Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100313

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщенко Ірина Олександрівна

2. Onishchenko Iryna Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Управління та адміністрування. Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-10-2020

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.883.003

Повне найменування юридичної особи: Університет банківської справи

Код за ЄДРПОУ: 34716922

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, 11, м. Львів, Львівська обл., 79007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет банківської справи

Код за ЄДРПОУ: 34716922

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, 11, м. Львів, Львівська обл., 79007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.73

Тема дисертації:

1. Транспарентність як фактор детінізації фінансових потоків України

2. Transparency as a factor of de-shadowing of financial flows of Ukraine

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі вирішено важливе наукове завдання щодо поглиблення теоретико-методичних засад, розвитку методичних підходів та розробки практичних рекомендацій щодо підвищення рівня транспарентності фінансових потоків України в контексті їх детінізації. Систематизовано теоретичні положення і сформульовані основні положення, що характеризують «транспарентність фінансових потоків». Запропоновано авторське бачення поняття «транспарентність фінансових потоків» на різних рівнях фінансових відносин. Досліджено концептуальну модель транспарентності. Визначено, що транспарентність будується на трьох взаємопов'язаних принципах: принцип розкриття (кількість представленої інформації та ступінь її доступності для зацікавлених осіб); принцип ясності (обрання засобу масової інформації, контекстна чутливість, лінгвістична узгодженість, презентація, управління шумом та релевантність, яка дозволяє зрозуміти, що відбувається) та принцип точності (ступінь точного сприйняття інформації). Уточнено головні ознаки транспарентної інформації до яких належать: ясність, достовірність, повнота, істотність, актуальність, оперативність, доступність, систематичність, раціональність, перевірюваність.

Проаналізовано існуючу нормативно-правову базу в Україні для формування інституту транспарентності. Охарактеризовано типові інструменти відмивання злочинних доходів, використовувані в Україні. Визначено позитивні та негативні риси тінізації фінансових потоків держави. Визначено інституційні фактори тінізації фінансових потоків. Наведено визначення накопичувального ефекту факторів впливу на рівень тінізації фінансових потоків держави як результату взаємодії інституційних факторів, від яких залежить обсяг тінізації фінансових потоків держави, наслідком якого є зростання або зниження рівня тінізації фінансової діяльності, що погіршує або навпаки, покращує загальну соціально-економічну ситуацію в державі. Накопичувальний ефект може бути позитивним або негативним. Охарактеризовано роль транспарентності фінансових потоків у їх детінізації. Як свідчить досвід провідних країн світу, саме транспарентність дозволяє зменшити обсяги тіньових операцій в країні, шляхом впровадження дієвого механізму антикорупційного законодавства та інститутів, нових форм неупередженого контролю з боку держави, відкритої незалежної судової системи, транспарентності між учасниками фінансових відносин. Проаналізовано зарубіжний досвід ефективного подолання тіньових операцій з фінансовими потоками таких країн як: Данія, Нова Зеландія, Фінляндія, Сінгапур, Швеція, Швейцарія, Норвегія, Нідерланди, Німеччина, Люксембург. Досліджено особливості тінізації фінансових потоків України, яку характеризують: недієвість та суперечливість роботи антикорупційних та правоохоронних органів; відсутність законодавчих гарантій захисту викривачів корупційних операцій; не зупинений тиск на активістів, які займаються дослідженням корупції в країні; незначна роль громадської ради доброчесності в процесі перевірки кваліфікації кандидатів на посаді суддів; несприятливі умови для ведення бізнесу в Україні; нерівномірність капіталовкладень в регіони України; складне адміністрування податків; проблеми під час отримання банківських кредитів і позик; нестабільна політична ситуація в країні; забюрократизованість державних інституцій та інш. Визначено, що фінансові установи почали активно використовувати технології блокчейнів для створення нових бізнес-моделей, зменшення витрат та збільшення прибутковості і конкурентоспроможності. Основною серед причин застосування блокчейну є потенційне скорочення витрат в результаті оптимізації якості даних, транспарентності та внутрішнього контролю. Проте, користуючись новою технологією, потрібно ретельно забезпечувати процес контролю її впровадження для мінімізації ризиків, які пов'язані з її розвитком та які можуть бути потенційними загрозами не лише фінансовій безпеці банківського сектору, а й небанківського фінансового сектору країни. Досліджено вплив тінізації фінансових потоків на складові фінансової безпеки України, який проявляється у вигляді: нецільового використання коштів, низького рівня транспарентності монетарної політики НБУ, проведення незаконних валютних операцій, корупційної складової інвестиційної сфери, тіньового банкінгу, відсутності належного державного нагляду, криміналізації фінансових відносин підприємств та домогосподарств. Обґрунтовано доцільність використання Україною міжнародного досвіду детінізації фінансових потоків, забезпечені фіскальними інститутами зарубіжних країн, що сприятиме підвищенню рівня транспарентності національної фінансової системи. Запропоновано систему заходів щодо впровадження успішного фіскального зарубіжного досвіду детінізації фінансових потоків України з метою подолання відмінностей порівняно з провідними країнами світу.

2. An important scientific task to deepen the theoretical and methodological principles, develop methodological approaches and develop practical recommendations for increasing the level of transparency of financial flows in Ukraine in the context of their de-shadowing is solved in the thesis. Theoretical provisions are systematized and the main provisions characterizing “transparency of financial flows” are formulated. The author's vision of the concept of "transparency" in the economic sphere is offered. The conceptual model of transparency is investigated. It is determined that transparency is based on three interrelated principles: the principle of disclosure (the amount of information provided and the degree of its availability to stakeholders); the principle of clarity (choice of media, context sensitivity, linguistic consistency, presentation, noise management and relevance to understand what is happening) and the principle of accuracy (the degree of accurate perception of information). The main features of transparent information, which include: clarity, reliability, completeness, materiality, relevance, efficiency, accessibility, systematicity, rationality, verifiability, have been clarified. The existing legal framework in Ukraine for the formation of the institution of transparency is analyzed. Typical instruments of

money laundering used in Ukraine are described. Positive and negative features of shadowing of financial flows of the country are determined. Institutional factors of shadowing of financial flows are determined. The cumulative effect of factors influencing the level of the country's shadow economy is defined. The cumulative effect can be positive or negative. The role of transparency of financial flows in their de-shadowing is characterized. According to the experience of the world's leading countries, transparency reduces the volume of shadow transactions in the country through the introduction of an effective mechanism of anti-corruption legislation and institutions, new forms of impartial control by the state, open independent judicial system. The foreign experience of effective overcoming of shadow operations with financial flows of such countries as: Denmark, New Zealand, Finland, Singapore, Sweden, Switzerland, Norway, the Netherlands, Germany, Luxembourg is analyzed. The current state of the level of shadowing of Ukraine's financial flows, which is characterized as high due to the following reasons: inefficiency and inconsistency of the work of anti-corruption and law enforcement agencies; lack of legislative guarantees for the protection of whistleblowers; pressure on activists investigating corruption in the country has not stopped; insignificant role of the public integrity council in the process of checking the qualifications of candidates for the position of judges; unfavorable conditions for doing business in Ukraine; uneven investment in the regions of Ukraine; difficult tax administration; problems in obtaining bank loans and borrowings; unstable political situation in the country; over-bureaucratization of state institutions, etc. It is determined that financial institutions have begun to actively use blockchain technologies to create new business models, reduce costs and increase profitability and competitiveness. The main reasons for using the blockchain are potential cost reductions as a result of data quality optimization, transparency and internal control. However, when using new technology, it is necessary to carefully ensure the process of monitoring its implementation to minimize the risks associated with its development and which can be a potential threat not only to the financial security of the banking sector but also the non-banking financial sector. The impact of shadowing of financial flows on the components of financial security of Ukraine, which manifests itself in the form of: misuse of funds, low level of transparency of monetary policy of the NBU, illegal foreign exchange transactions, corrupt investment, shadow banking, lack of proper state supervision, criminalization of financial relations and households. The expediency of Ukraine's use of the international experience of deshadowing of financial flows provided by fiscal institutions of foreign countries, which will help increase the level of transparency of the national financial system, is substantiated. The directions of introduction of successful fiscal foreign experience of de-shadowing of financial flows of Ukraine as overcoming of differences with the leading countries of the world are offered. It is proved that maintaining the transparency of the business entity at a sufficiently high level is its competitive advantage, as it allows to adapt harmoniously to the changing financial situation in the country and the world, reduces the negative effects of systemic effects of financial market destabilization.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Азаренкова Галина Михайлівна

2. Azarenkova Halyna M.

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школьник Інна Олександрівна

2. Shkolnyk Inna O.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Наталія Володимирівна

2. Tkachenko Nataliia V.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Володимир Іванович
2. Mishchenko Volodymyr I.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хмелярчук Марія Ігорівна
2. Khmelyarchuk Mariya I.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Вовчак Ольга Дмитрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Вовчак Ольга Дмитрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.